

De radioloog van de toekomst: dat ben jij, dat zijn wij!

Adrienne van Randen

Tijdens mijn coschappen deed ik een korte radiologiestage. Op een ochtend tijdens dit (snuffel)coschap zat ik achter een lichtkast, met voor mij een MRI-hersenen. Tegenwoordig is het goed zoeken op een afdeling radiologie naar een lichtkast. Het geeft niet alleen aan hoe oud ik ben, maar ook dat het vak enorm veranderd is. Maar ook ik ben veranderd, net als de maatschappij waarin we leven.

De NVvR presenteerde haar strategische visie tijdens de Radiologendagen van 2021 met als toepasselijk thema *Back to the Future*. Met deze strategische visie zijn de rollen die we als radiologen van nature hebben, expliciet benoemd. Ze dienen als basis om onze werkzaamheden ook voor de buitenstaander duidelijk te maken.

Bekende rollen

Ondertussen zijn de ABCD-rollen – *Alnnovator, Behandelaar, Consultant en Diagnosticus* – wel bekend onder radiologen. Maar waar vroeger, en nu ook nog steeds, ons werk voor het overgrote deel van de dag bestaat uit het stellen van diagnoses, is dat wel aan het verschuiven. Zo is de interventieradioloog vooral een behandelaar. En als diagnostisch radio-

loog vier de rollen, maar net als bij televisieseries of films, identificeer je je toch vaak meer met één persoon. Zo identificeerde ik me tijdens het kijken naar *Sex and the City* vooral met Carrie Bradshaw – modebewust, charmant en creatief. Maar ik had soms ook een pijnlijke herkenning bij het karakter van Charlotte, die je kon typeren als conservatief, traditioneel en keurig. Hetzelfde gold voor Samantha, als onafhankelijk seksueel vrij karakter, en Miranda, die vooral carrièrericht en cynisch was. Ik denk dat iedereen voor zichzelf prima weet welke radiologische rol het beste past. Hopelijk kun je die ook het meest pakken op de werkvloer.

Harde werkers

De verandering van ons vak is niet alleen inhoudelijk, maar is ook te zien in hoe we willen werken en waar we werkplezier

op haar toekomst voorbereid! De mensen uit deze generatie zijn zelfredzaam, daadkrachtig, willen stappen maken en geld verdienen. Ze hebben hun zaakjes voor elkaar.

YOLO

Generatie Y heeft een fijne jeugd gehad, met ouders die hen vertelden dat ze uniek zijn. Zij willen interessant en leuk werk, waarbij flexibiliteit belangrijk is. Hun vrijheid is veel waard. *You only live once: YOLO!* *Generatie Z* is opgegroeid in een onzekere tijd, met een klimaatcrisis, financiële crisis, een gezondheids crisis (covid-19). Ze weten dat ze het minder gaan krijgen dan hun ouders. Ze zijn (daardoor) serieus en angstig en hebben hang naar stabiliteit en zekerheid. Ze zijn woke en toekomstgericht. Dit is uiteraard extreem generaliserend, maar ik zal niet de enige zijn die hierin toch wel een aantal collega's herkent (inclusief de *gen Z* coassistent).

Op groei gericht

Maar door je te realiseren dat er ook bij jou op de werkvloer mensen zijn met een andere achtergrond en mindset kun je misschien beter begrijpen waar de ander werkplezier uit haalt. Interessant om ook te kijken naar mindset in het kader van generaties, want ook daarin zijn grote verschillen. De oudere generaties zijn opgegroeid met een zogeheten vaste mindset: een baan was voor het leven. De jongere generaties hebben vaker een op groei gerichte mindset. Zij zijn veel meer flexibel. Een ander verschil tussen generaties is of het groepsgevoel of juist het individu belangrijker wordt geacht. Voor de babyboomer en generatie X is het groepsgevoel belangrijk, daarna (ingezet door de ontzuiling) komt het individu

'De rollen van de radioloog komen al goed overeen met de rollen die de KNMG voor de arts van 2040 heeft gedefinieerd'

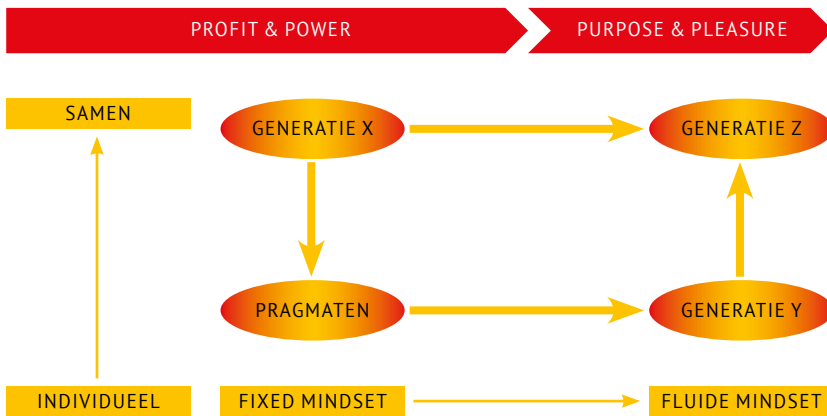
loog wordt je rol als consultant steeds groter. Al is het maar vanwege de toename van het aantal multidisciplinaire overleggen (MDO's) waarin we een centrale rol spelen. Ik denk dat ons vak, in vergelijking met andere medisch specialisten, meer ingrijpend is veranderd, vooral omdat techniek zo'n grote rol speelt binnen de radiologie. We zijn dus Alnnovator!

Sex and the City

Iedere radioloog herkent zichzelf in alle

van krijgen. De generaties die nu op de werkvloer aanwezig zijn, kun je grofweg als volgt typeren. De *generatie X*, van na de babyboomers, zijn loyaal, werken hard en willen expert worden in hun vak. Hun motto: Samen sterk en schouders eronder!

De *pragmaten* zijn opgegroeid met het neoliberalisme, waarbij gelijke kansen voor man en vrouw golden. Een typische slogan uit die tijd: 'Een slimme meid is

meer op de voorgrond te staan. Ondertussen gaat de maatschappij weer meer over samenwerken en samen zijn.

Medicus plus

De opleiding heeft ook sinds kort een nieuw opleidingsplan, **ORANGE** (Opleidingsplan **R**adiologie en **N**ucleaire **G**eneeskunde, zie pag. 14). Ook hierin wordt de nadruk gelegd op de rollen die de radioloog van de toekomst heeft. Daarbij komen nog de rollen die de KNMG heeft gedefinieerd voor de arts van 2040, te weten: medicus, duider, netwerker, richtinggever en vernieuwer. Tijdens de opleiding wordt dan ook van een aios verwacht dat deze laat zien dat deze de vier ABCD-rollen in de verschillende klinische deelgebieden en bovengenoemde verschillende contexten beheerst.

Belangrijk nieuw aspect van ORANGE is dat de aios nadrukkelijk in de lead is en zijn eigen opleiding vormgeeft. Dit kan door (extra) stages te doen in het eigen tempo. Daarmee is dit nieuwe opleidingsplan veel meer flexibel en individueel dan de voorgaande edities, en als je bovenstaande generatieverschillen bekijkt voldoet het meer aan de wensen van de jonge artsen.

Doordat de opleiding is gefuseerd met de opleiding nucleaire geneeskunde, zonder dat er opleidingsjaren bij zijn gekomen,

is de opleiding radiologie (noodgedwongen) in de basis verbreed. Vervolgens zijn er individuele keuzes te maken om meer aandachtsgebieden te hebben, door het behalen van EPA's in verschillende deelgebieden of door het doen van een fellowship aansluitend aan de opleiding.

Meer generalisme

Naast verandering op vakinhoudelijk en persoonlijk vlak spelen natuurlijk veranderingen in de maatschappij een rol.

Mensen worden ouder met meerdere chronische aandoeningen. Een angstscenario is dat als we op deze manier doorgaan en de zorg niet anders gaan inrichten, in de toekomst een op de drie mensen in de zorg moet werken om aan de zorgvraag te voldoen. Dat is uiteraard niet houdbaar, waardoor onder andere de KNMG, de FMS en de NFU nadenken over een nieuwe opleiding tot medisch specialist om de zorgvraag behapbaar te houden met hetzelfde aantal mensen.

Voetballen

De grote gemene deler is dat er meer generalisten moeten komen. Want, zo schetst Marcel Levi, als we allemaal wat meer totaalvoetbal gaan spelen in plaats van catenaccio, dus niet alleen je eigen hypergespecialiseerde deel van het menselijk lichaam 'behandelen', maar ook af en toe inspringen bij een ander deel van je vakgebied, los je een deel van het capaciteitsprobleem in de zorg op. Weer een voorbeeld waarin de opleiding radiologie vooroploopt! Na het voltooien van de opleiding heb je een brede kennis van de radiologie met aandacht voor multimorbiditeit, en heb je oog voor de hele patiënt, zo staat in het voorwoord van ORANGE.

Teamspeler

En dat is ook precies waarom ik de radiologie zo'n mooi vak vind. We zijn innovatief, leveren goede patiëntenzorg door onze brede kennis in te zetten om richtinggevend te zijn voor zowel patiënt als medezorgverlener. Dat doen we niet alleen door het stellen van de juiste diagnose, maar ook door te triëren tussen

‘Ook in het opleiden loopt de radiologie al voorop: je hebt een brede kennis en oog voor de hele patiënt’

bijvoorbeeld eerste en tweede lijn en aan de andere kant te adviseren tijdens het MDO. Ondanks dat ik 'pragmaat' ben, geloof ik erg in samenwerken. Mijn motto is dan ook: samen kom je verder! En dat geldt zeker voor team radiologie, met verschillende generaties op de werkvloer, waarbij iedereen net een andere combinatie van de ABCD-rollen past. ■

Adrienne van Randen

cardiovasculair radioloog
in het Amsterdam UMC